

Otázky ke státní bakalářské zkoušce pro studenty programu *Historie se zaměřením na vzdělávání* (nástup od r. 2020)* – část HISTORIE

* tyto otázky platí rovněž pro studenty, kteří do programu přestoupili z pětiletého magisterského oboru Učitelství pro 2. stupeň základních škol – dějepis

A) V souladu s přidělenou akreditací jsou otázky z HISTORIE rozděleny do dvou okruhů:

- I. Dějiny do vzniku moderní společnosti,
- II. Dějiny moderní společnosti.

Nejsou tedy primárně rozděleny děleny na české a obecné dějiny!

V každé otázce (vyjma otázky 1. a 11. v okruhu I. a 7. v okruhu II.) jsou rovným dílem obsaženy národní dějiny.

Ke každé otázce z okruhu I. a II. posluchač nastuduje minimálně 1 odbornou monografii postihující dílčí část otázky.

Seznam prostudované literatury (minimálně 40 titulů) se předkládá ke státní bakalářské zkoušce. V seznamu lze vykázat 10 odborných studií. Nelze uznat články z popularizačních periodik.

Po vylosování otázek si posluchač nejprve vytvoří osnovu, která bude (vyjma výše uvedených případů) zahrnovat české/československé a obecné dějiny.

Odpovědi musí být propojeny s prostudovanou odbornou literaturou.

Měly by postihovat národní dějiny v kontextu dějin obecných!

Čas na přípravu každé otázky: 25 minut.

Čas na odpovědi: každá otázka cca max. 25 minut.

I. Dějiny do vzniku moderní společnosti

- 1) Dědictví antiky a evropská společnost.
- 2) Tzv. „stěhování národů“ a formování raně středověkých států v Evropě.
- 3) Cesty ke vzniku Svaté říše římské a její vazby ke střeoevropskému prostoru.
- 4) Západní křesťanství: církev, papežství, christianizace a křížové výpravy.
- 5) Východní křesťanství: christianizace, Byzanc, Velká Morava, Kyjevská Rus a další státní celky mimo dosah západního křesťanství.
- 6) Hospodářský a sociální vývoj Evropy ve středověku.
- 7) Středověké sociální krize: selské a městské bouře, hereze a reformace.
- 8) Kultura a umění středověké Evropy (předrománské, románské umění a gotika).
- 9) Evropské státní celky a dynastie vrcholného a pozdního středověku.
- 10) Náboženské války a třicetiletá válka: důsledky pro Evropu.
- 11) Zámořské objevy a koloniální expanze Evropy.
- 12) Evropské státní celky a dynastie raného novověku; na cestě od stavovských k absolutním monarchiím.

- 13) Mezinárodní politika a konflikty na pozadí formování moderních států a obchodních impérií, 1648–1789.
- 14) Hospodářský, sociální a intelektuální vývoj Evropy v raném novověku.
- 15) Kultura a umění raně novověké Evropy (renesance, humanismus, baroko, rokoko a klasicismus).

II. Dějiny moderní společnosti

1. Cesty ke vzniku moderní společnosti: osvícenství, osvícenský absolutismus a francouzská revoluce.
2. Formování moderních národů, moderní nacionalismus a jeho vliv na společnost a politiku Evropy 19. století.
3. Politické myšlenkové směry 19. století a jejich vliv na proměny Evropy. Formování občanské společnosti.
4. Revoluce v 19. století a porevoluční uspořádání Evropy.
5. Modernizace společnosti (industrializace, demokratizace, byrokratizace, urbanizace).
6. Kultura a umění dlouhého 19. století.
7. Evropa a zámořský svět: USA, britské koloniální impérium, dálný východ, Afrika.
8. První světová válka a její důsledky pro dějiny 20. století.
9. Vývoj evropských států mezi válkami, politické systémy a mezinárodní vztahy; ohrožení demokracie.
10. Druhá světová válka: evropský a globální kontext, holocaust, české země a Slovensko za druhé války.
11. Svět, Evropa a Československo po druhé světové válce: bezprostřední důsledky války; poválečné uspořádání světa, změna politických systémů, předpoklady bipolárního rozdělení světa.
12. Studená válka – supervelmoci, mocenské bloky, lokální krize v Evropě a ve světě, dekolonizace a konečné důsledky.
13. Kultura a umění ve 20. století s přesahem do současnosti.
14. Ekonomický a sociální vývoj Evropy ve 20. století (dovršení vzniku konzumní společnosti, globalizace, Velká hospodářská krize, tržní vs. řízená ekonomika).
15. Konec dějin? Rozpad východního bloku, Evropa a svět po skončení studené války.

B) OBOROVÁ PROPEDEUTIKA – DĚJEPIS

Po vylosování otázky z oborové propedeutiky - dějepis si posluchač nejprve vytvoří osnovu, po té pokračuje ve vypracování písemné přípravy.

Čas na přípravu otázky: 10 minut.

Čas na odpověď: 10 minut.

1. Historická kultura a její kategorie
2. Dějepisné učebnice jako didaktizovaná hist. liter.
3. Učebnice dějepisu pro ZŠ včetně Vlastivědy
4. Učebnice dějepisu pro gymnázia a SOŠ; doplňující literatura
5. Postavení školního dějepisu v historické kultuře
6. Obraz historické kultury v audiovizuální tvorbě
7. Kategorie historického vědomí v kontextu výuky dějepisu: vědomí času
8. Kategorie historického vědomí v kontextu výuky dějepisu: vědomí prostoru
9. Kategorie historického vědomí v kontextu výuky dějepisu: vědomí identity, politické vědomí, ekonomicko-sociální vědomí
10. Kategorie historického vědomí v kontextu výuky dějepisu: vědomí o historické proměnlivosti, vědomí o historické skutečnosti, vědomí o morálce
11. Manipulace s dějinami (totalitní režimy)
12. Beneš Zdeněk - Kratochvíl Viliam – Seixas – projekt FUER